

Tervise
Arengu
Instituut

Viljandimaa

Ravitud või surmaga lõppenud
vigastusjuhtude ülevaade

Ülevaade võtab kokku vigastuste andmed, mis on ühtsetel alustel arvatud ja Eesti keskmisega võrreldavad.

Ülevaate eesmärk on pakkuda alusandmeid kohaliku tasandi tegevuste planeerimiseks ning elanike tervise ja heaolu parandamiseks.

Ülevaates välja toodud andmete kohta leiab täiendavat infot aadressil: www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

Väljaandja: Tervise Arengu Instituut

Kujundaja: Disainikorp OÜ

Väljaande kasutamisel viidata allikale.

Soovitav viide käesolevale väljaandele:

Ravitud või surmaga lõppenud vigastusjuhtude ülevaade – Viljandimaa.

Tallinn: Tervise Arengu Instituut, 2023.

Materjal on valminud Norra toetusest 2014-2021 rahastatud projektist „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes“

RAVIKULUD 2021. AASTAL

51 411€

20-29a

102 064€

7-19a

9 065€

3-6a

7 573€

0-2a

557 330€

75+ a

5 769
vigastusjuhtu

ravikulu
1,6 miljonit€

577 827€

30-64a

290 154€

65-74a

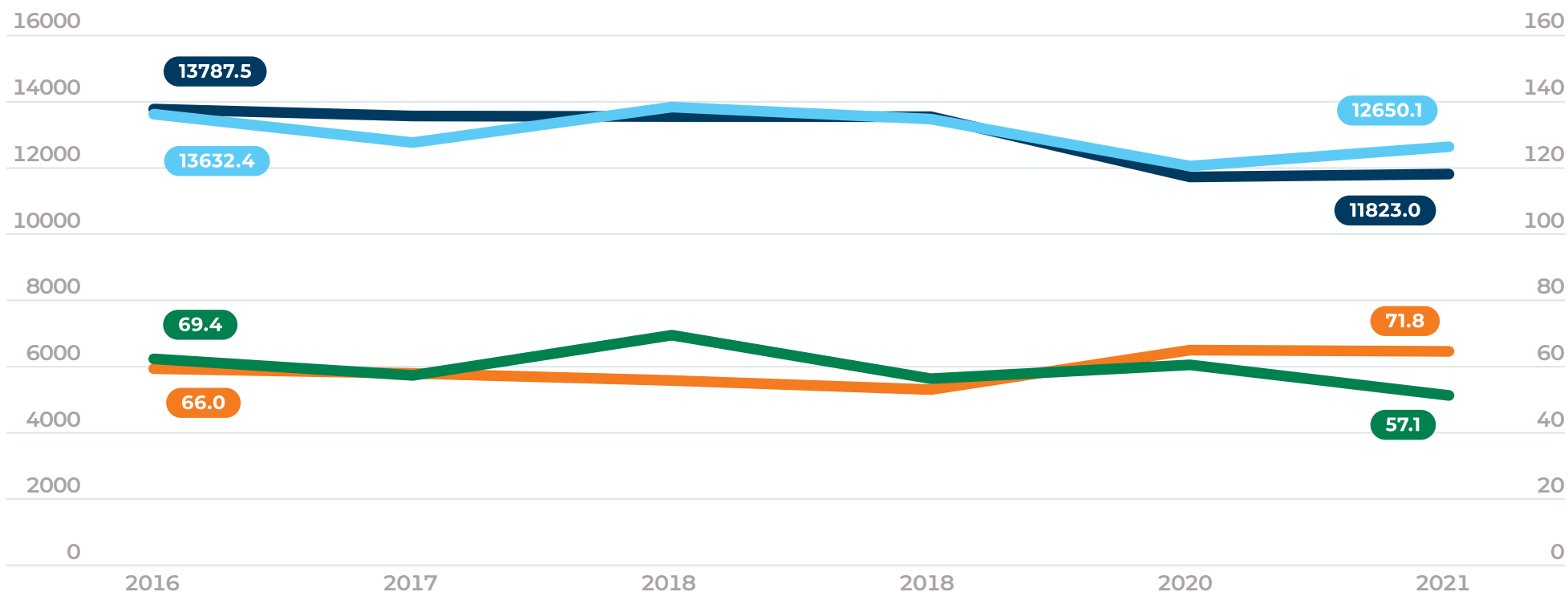

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD

- Viljandimaa paistab teiste maakondade hulgast silma Eesti keskmisest madalama vigastussurmade suhtarvuga.
- Teiste piirkondadega võrreldes jõudis ravile sagedamini jääl ja lumel kukumisi, liiklusõnnetuses viga saanud liiklejaid (v.a. jalgrattur).

Vigastusjuhud ja -surmad 100 000 elaniku kohta

- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Eestis
- Ravitud vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Viljandimaal
- Ravitud vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Viljandimaal

23%
teised põhjused

15%
sõidukiõnnetus

8%
ebaselge tahtlus

8%
kukkumine

19%
tahtlik enesevigastus

27%
juhuslik mürgistus

26
surmaga lõppenud
vigastusjuhtumit

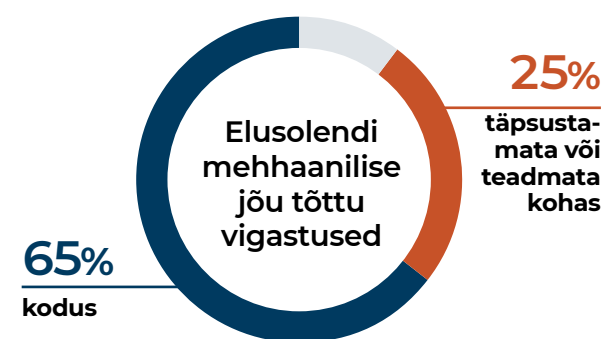
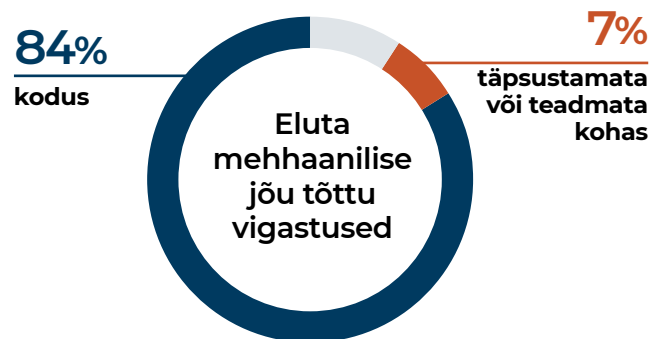
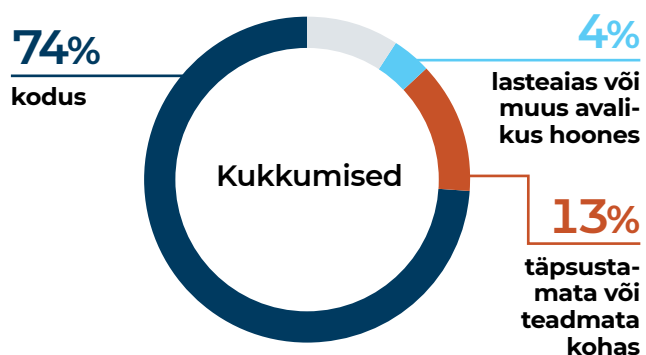

VIGASTUSED 0-2-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

4,0% Kõikidest Viljandimaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine / komistamine samal tasapinnal

27 16%

Muu juhuslik kukkumine

25 15%

Muu/täpsustamata teguri juhuslik toime

22 13%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

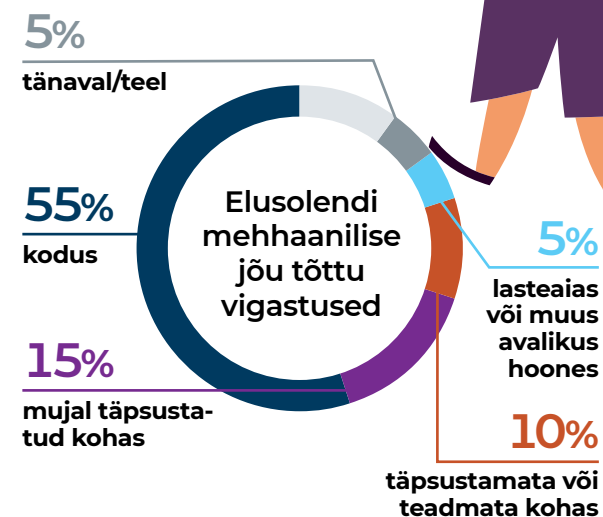
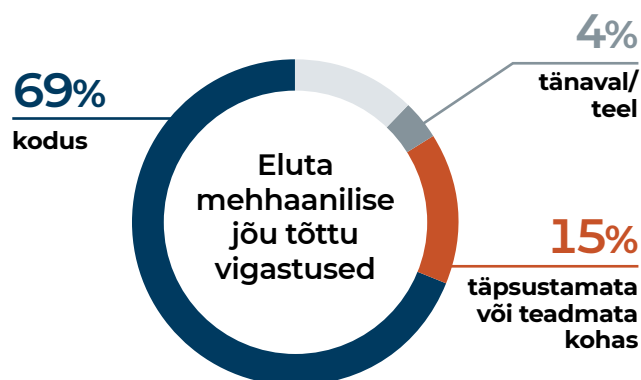
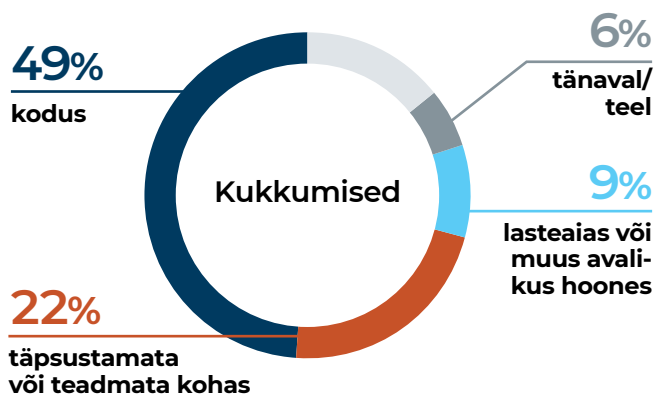
17 10%

VIGASTUSED 3-6-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

2,8% Kõikidest Viljandimaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine

54 24%

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

29 13%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

27 12%

Löök vastu esemeid või nendega

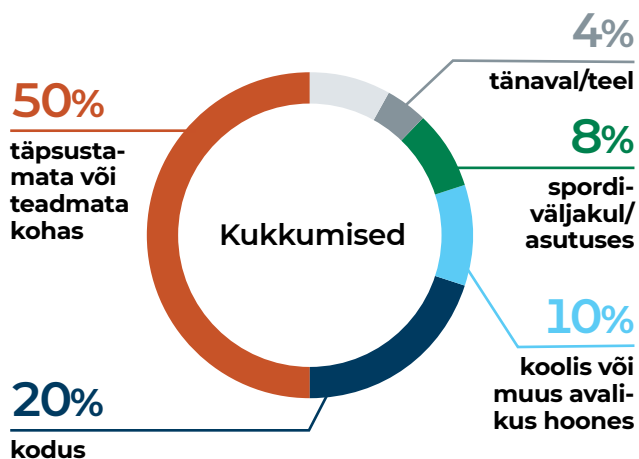
24 11%

VIGASTUSED 7-19-AASTASED

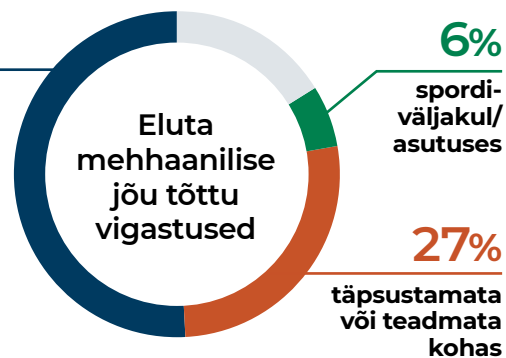
- Peamiselt saadi viga komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

26,5%

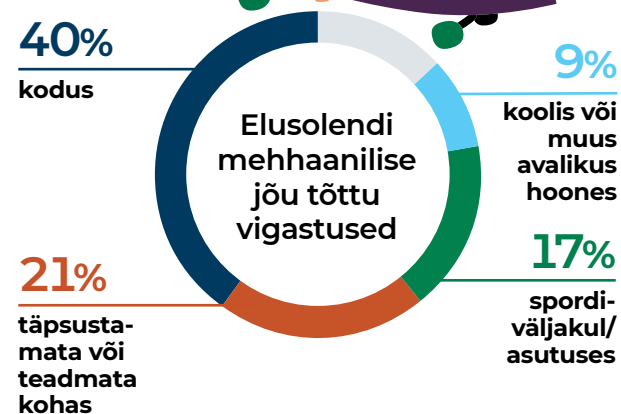
Kõikidest Viljandimaa vigastusjuhtudest

51%
kodus

40%
kodus

Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine

256 17%

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

254 17%

Muu eluta mehhaanilise jõu toime

228 15%

Löök vastu esemeid või nendega

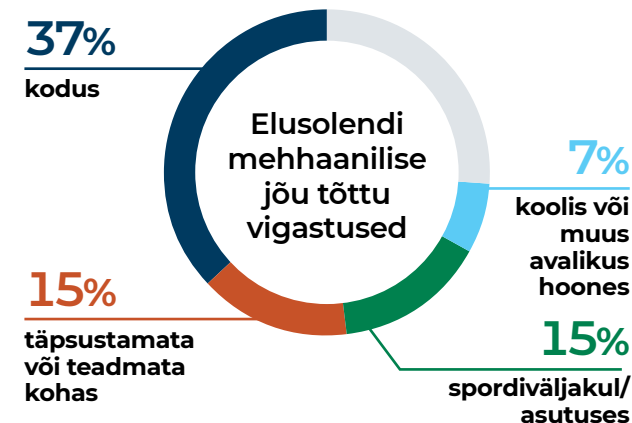
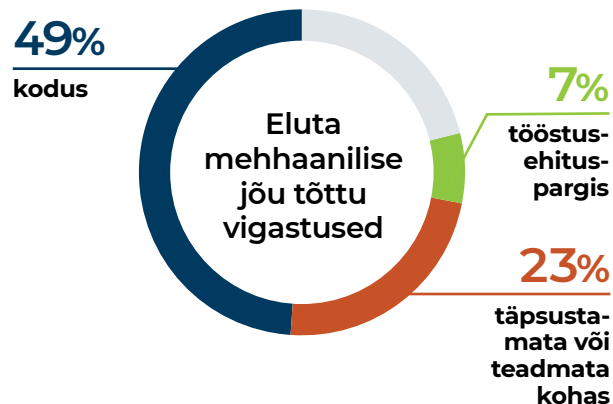
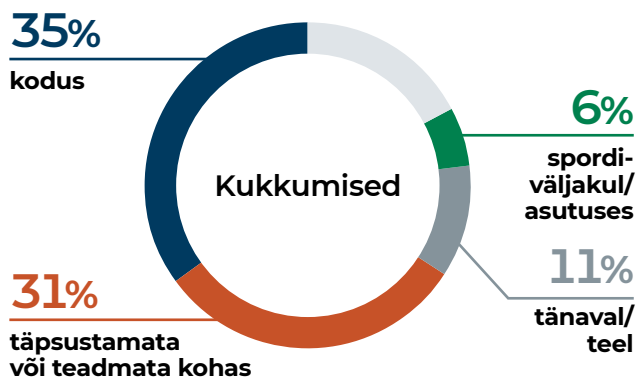
118 8%

VIGASTUSED 20-29-AASTASED

- Peamiselt saadi viga komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

11,8% Kõikidest Viljandimaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

91 **13%**

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

66 **10%**

Löök vastu esemeid või nendega

64 **9%**

Muu juhuslik kukkumine

50 **7%**

VIGASTUSED 30-64-AASTASED

- Sagedasemad vigastusjuhtumid seotud erinevat tüüpi kukkumistega – nii samal tasapinnal libisemise ja komistamisega kui kukkumist treppidelt, astmetelt või muudelt erineva kõrgusega pindadelt.

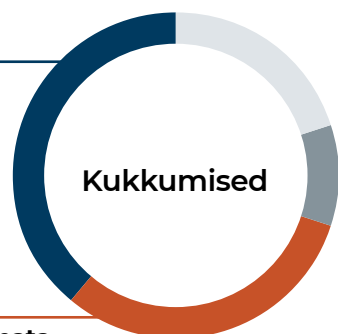

39,6%

Kõikidest Viljandimaa vigastusjuhtudest

39%

kodus

Kukkumised

10%

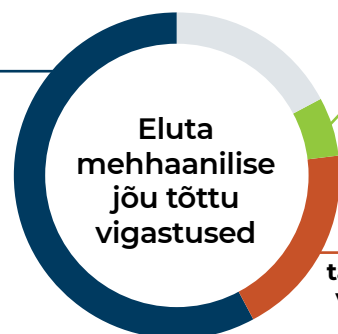
tänaval/
teel

31%

täpsustamata
või teadmata kohas

58%

kodus

Eluta
mehhaanilise
jõu tõttu
vigastused

6%

tööstus-
ja ehitus-
pargis

19%

täpsustamata
või teadmata
kohas

50%

kodus

Elusolendi
mehhaanilise
jõu tõttu
vigastused

3%

spordi-
väljakul/
asutuses

3%

tööstus- ja
ehituspargis

24%

täpsustamata
või teadmata
kohas

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

399 17%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

217 9%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

187 8%

Muu juhuslik kukkumine

172 8%

VIGASTUSED 65-74-AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

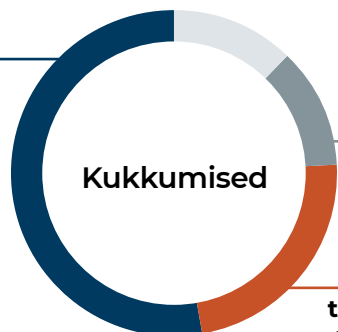

7,9%

Kõikidest Viljandimaa vigastusjuhtudest

53%

kodus

Kukkumised

12%

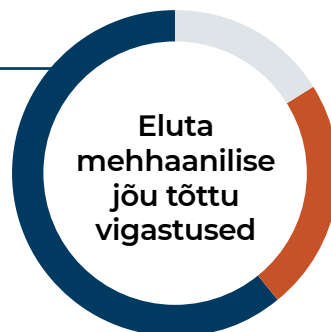
tänaval/
teel

23%

täpsustamata
või teadmata
kohas

61%

kodus

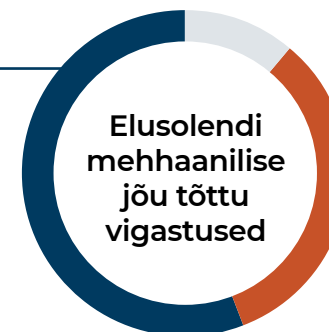
Eluta
mehhaanilise
jõu tõttu
vigastused

23%

täpsusta-
mata või
teadmata
kohas

56%

kodus

Elusolendi
mehhaanilise
jõu tõttu
vigastused

33%

täpsusta-
mata või
teadmata
kohas

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

122 27%

Muu juhuslik kukkumine

58 13%

Kukkumine jää või lume tõttu

40 9%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

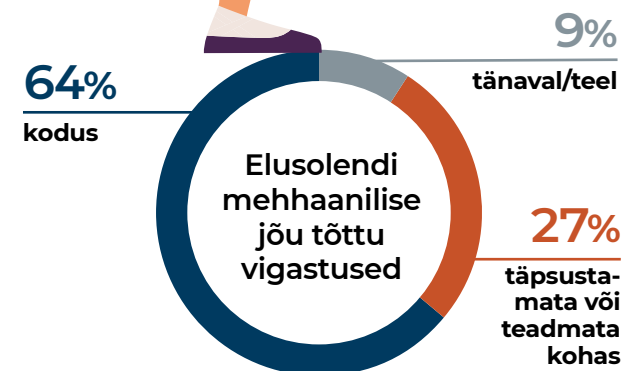
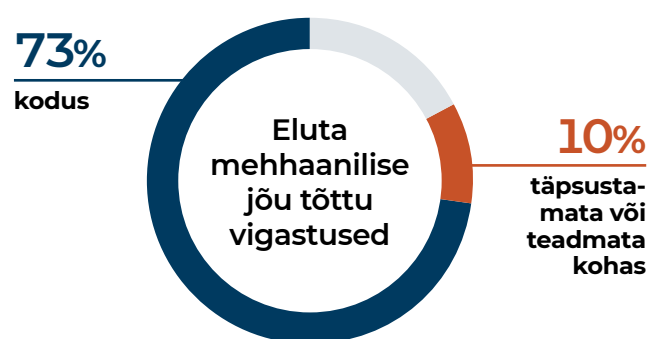
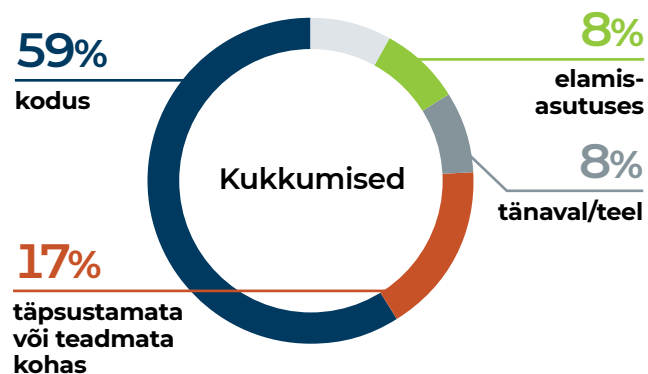
40 9%

VIGASTUSED 75+ -AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

7,5% Kõikidest Viljandimaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

166 38%

Muu juhuslik kukkumine

87 20%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

30 7%

Kukkumine jää või lume tõttu

25 6%

VIGASTUSTE KAITSE- JA RISKITEGURID

Vigastuste riskitegurid

- kõrge impulsiivsus
- madal enesejuhtimise oskus
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- kogematus tööriistade, aparaatide käsitlemisel
- stressisituatsioonid ja ülepingutused
- madal teadlikkus ohutusnõuetest või nende eiramine (tööriistad, masinad, seadmed)
- töötamine kõrgema riskiga tegevusaladel
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- majanduslik toimetulek
- lapsevanema järelvalve puudumine
- lapsevanemate teadlikkuse ja hoiakute puudumine
- lapse või vanema tervislik seisund
- sotsiaalmajanduslik taust
- aastaag ja kellaaeg
- kõrgem vanus
- eelnenud kukkumised
- kroonilised haigused
- kõnnaku- ja tasakaaluprobleemid
- ravimite tarvitamine (nii konkreetsete ravimite toime kui ka ravimite hulgikasutus)
- keskkond

Vigastuste ennetusmeetmed

- teadlikkuse tõstmine
- hoiakute muutmine
- oskuste arendamine
- väliskeskonna ohutus ja turvalisus (teede, hoonete korrashoid; tööstus- või ehitusala, veekogude, ohtlike objektidele ligipääs jms)
- ohutud ja turvalist käitumist suunavad regulatsioonid (seadused, piirangud, maksud, ohutusnõuded toodetele ja teenustele jms)
- riskikäitumise vähendamine
- kontrollnimekirjad koduohutuse või tervisliku seisundi hindamiseks
- infomaterjalid
- tehnilised abivahendid (pliidi alarm, käsitoed, liikumisandur)
- vigastusriskide teadmine ja märkamine
- regulaarne toitumine ja liikumine
- vanemlike oskuste programmid
- ohutusalane juhendamine
- vigastuste oskuslik reageerimine ja ravi

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD VILJANDIMAAL - POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES

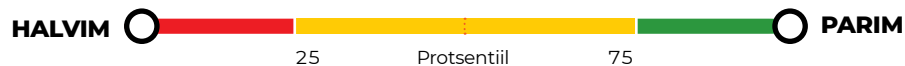
○ Piirkonna positsiooni Eesti keskmise suhtes näitab ring

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
VIGASTUSJUHUD						
Ravitud tahtlik enesevigastus	39	85.6		205.5	133.6	35.1
Ravitud ründe tagajärg	96	210.8		341.9	213.8	128.1
Ravitud ebaselge/teadmata tahtlusega vigastus	178	390.8		473.2	292.7	213.2
Ravitud õnnetusjuhtum, sh ..	5456	11978.8		13182.0	11010.0	10284.1
LIIKLUS						
.. sõidukõnnetuses vigastatud jalgrattur	121	265.7		401.8	275.4	192.9
.. teised sõidukõnnetuses viga saanud	182	399.6		399.6	291.1	173.5
KUKKUMINE						
.. libisemine/komistamine samal tasapinnal	1088	2388.7		2903.8	2509.8	2062.0
.. kukkumine jää või lume tõttu	353	775.0		775.0	544.6	348.5
.. kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	422	926.5		1099.1	806.6	649.7
.. muu juhuslik kukkumine	702	1541.3		1679.1	1253.0	819.0
MEHHAANILINE JÕUD						
.. löök vastu esemeid või nendega	421	924.3		1755.0	1347.3	924.3
.. naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	454	996.8		1546.3	878.7	664.6
.. terav klaas, nuga, mõõk, pistoda	194	425.9		526.5	358.1	323.0
.. purustus, kokkusurumine, suletus esemete sees/vahel	150	329.3		529.5	328.4	227.3
.. tööriista või seadmega kokkupuude	166	364.5		600.7	309.9	192.0
.. muu eluta mehhaanilise jõu toime	466	1023.1		1023.1	439.2	334.9

LOE TÄPSEMAT INFOT ANDMETE KOHTA :
www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
ELUSOLENDI JÕUD						
.. teise isiku poolt löök, väänamine, hammustus jms	103	226.1		340.9	271.9	149.6
.. koerahammustus või -löök	68	149.3		194.7	117.4	82.2
.. teise imetaja, roomaja või mittemürgise putuka hammustus, löök või nõelamine	110	241.5		516.7	303.1	133.1
.. muu/täpsustamata elusolendi jõu toime	25	54.9		86.2	60.6	22.0
MUU PÕHJUS						
.. kokkupuude mürgise looma/taimega	71	155.9		315.9	101.4	52.3
.. ülepingutus, reisimine, puudusseisund	137	300.8		631.7	420.6	192.3
.. muu/täpsustamata teguri juhuslik toime	223	489.6		584.1	393.0	327.8
SURMA PÕHJUS						
Surm õnnetuse, mürgistuse, trauma tõttu, sh..	26	57.1		148.1	71.8	46.8
.. sõidukiõnnetus	4	8.8		12.4	5.4	0.0
.. kukkumine	2	4.4		37.7	13.4	4.4
.. juhuslik mürgistus	7	15.4		32.4	14.4	0.0
.. tahtlik enesevigastus	5	11.0		37.3	14.0	1.7
.. rünne	0	0.0		7.1	2.0	0.0
.. ebaselge tahtlusega vigastus	2	4.4		11.6	3.1	0.0
.. muu õnnetus, mürgistus, trauma	6	13.2		50.3	19.6	11.7

Tervise
Arengu
Instituut

